

בדהרבי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

**גדרי שבע ברכות
במקום שהחתן והכלה מגיעים לשם
מתוך שע"ה למרן
הגר"י רצאבי שליט"א**

(אבה"ע סי' ר"ז הל"ב)

חתן שיצא מביתו להתארח בבית אחרים, שעשו במיוחד סעודה או שמחה לכבודו, ויש שם עשרה ופנים חדשות, מנהגינו לומר לו שבע ברכות, אף על פי שאין זה המקום הקבוע לשיבתו לשמוח בשבעת ימי המשתה, וזאת אף כשאין הכלה מתארכת עמו שם. והוא הדין אם אירע להיפך, דהיינו שהכלה מתארכת שם מבלעדי החתן. וכל שכן שאומרים באופנים אלו בזימון, שהשמחה במעונו. וקל וחומר בזמנינו שאין לחתן

המשך בעמוד הבא

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

יוסף בן שבע עשרה שנה היה רצה את אחיו בעצאן והוא נער (בראשית לו. ב)

מובא ב'מעם לועז' על פסוק זה: יוסף היה בן י"ז כשיצא מן הישיבה, ועשה שני עבירות. האחד, שהיה מתקן בשערו ומתקשט כדי שיהא נראה יפה יותר מכפי שהיה, וזהו שאומר הכתוב והוא נער, כלומר, הוא נהג בדרך הנערים הצעירים של הזמן שהם מתקשטים יפה כמו המטרונות, ודבר זה אינו נאה לבעלי הנפש. לפי שהיצר הרע מהלך כל היום באמצע הרחוב כדי להתבונן בכל אלו שעוברים שם, וכשרואה אדם אחד המדקדק להלך יפה בקצה רגליו והוא מתקין שערו ומקשט פניו ועיניו, אז אומר היצר, זה שלי הוא, שכן קל מאד להחטיאו והוא מותקן לעבירה. ומעשה היה בשמעון הצדיק שראה נער יפה מאד שפניו היו נאים וכן עיניו, אבל שערותיו היו עשויות תלתלים סבוכים מפני שלא הסתפר הרבה זמן ולא הסתרק. אמר לו שמעון הצדיק, מה הסיבה בני שאתה משחית שערך זה הנאה, לפחות עליך לסרוק יפה השערות כדי שיראו פניך הנאים. ענה לו ואמר, דע אדוני, שהייתי רועה את צאן אבי בעירי. יום אחד עמדתי על יד המעיין להשקות את צאני, וראיתי את בכואתי במים והנה הוא יפה מאד. אז נתגבר עלי יצרי וביקש לטורדני מן העולם, שנתן לי עצות לעשות עבירות. אמרתי לו, רשע, למה אתה מתנאה בעולם שאינו שלך, והסתכל מהיכן אתה בא מטפה סרוחה, וסופך להיות עפר רמה ותולעה. וקבלתי עלי לנהוג בניירות עד הזמן הזה. עמד שמעון הצדיק ונשקו על ראשו, אמר, כמון ירבו בישראל. ושמעון הצדיק היה כהן גדול, ומעולם לא רצה ליהנות מקרבן שמביא הנזיר ביום שהוא מגלח שערו, אבל מקרבנו של זה אכל, מפני שהיה חשוב מאד בעיניו, לפי שעשה כן מרצונו הטוב כדי לשבור את יצרו. ואע"פ שכונת יוסף הצדיק היתה לשם שמים, כי תלמידי חכמים צריכים להיות נקיים, שלא ימצא שום רבב על בגדיהם, שזהו כבוד התורה. אבל יוסף היה טורח בזה יותר מדי, ולכן נחשב הדבר לעון.

והעוון השני וכו', עכ"ל. ויעוין ביחודושי הרש"כ' למוהר"ש ברוף זצ"ל כמה פנים לחטאו של יוסף בעניין ההתקשטות ואכמ"ל.

כהורים וכמחנכים עלינו להדריך וליישר ולנתב ילדינו בדרך הנכונה. מחד, להיות מכובדים נאים ומסודרים, היות ואנו מייצגים את בניו של מלך מלכי המלכים, ועיני הכל תלויות בנו ונתייבך לטובה אימי ע"ה, שכשהיינו קטנים היתה מורחת פנינו ב'סמנה' (שמן) הנותר בידיה בכדי שיהיו מבריקות, ועוד שדבר זה מונע פצעים וסדקים בעור. והיינו לשם דבר בשכונתנו הרחוקה מתורה ומצוות. ומלבד זה, אדם שהוא נאה ומסודר, דבר זה גורם לכבוד עצמו ולהתנהג בהתאם ללבבו.

יש הרבה מן האנשים (בפרט הגברים) אשר הם הולכים מרושלים, ר"ל, בגדים שאינם נאים בלשון המעטה, או לא מסודרים בגדיהם עליהם כמות כגון, חולצה בחוץ או שרוולים לא סגורים או לא מקופלים כמות כגון, דברים שלעניי הרואה הם צורמים. אך המהלך כך אינו רואה בזה זילות, כי הוא מרגיש את עצמו לאדם פשוט שאינו מייחס חשיבות לענייני חומר. וזה הדבר טעות גדולה ובפרט כאשר יש לאדם ילדים קטנים אשר הם מחקים מעשיו דעבדא בהפקירותא נחא ליה ורוב הילדים לא אוהבים לסדר עצמם שהם מרגישים שזה טירחה עבורם, ואם הם גדולים בושים הם באביהם ודי למבין.

מאידך כאשר נשקיע יותר מהצורך הנכון בהתקשטות החומר הילד עלול להשקיע בזה מחשבה ולקחת עניין זה למקום הלא נכון. ובפרט ילדים שיש להם נטיה להתקשטות והדבר תלוי במולם כידוע ליודעים, וילדים כאלו חייבים להבין לרגשותיהם לספק להם רצונם להיראות נאים כדבעי, כי אם לא כן הם מרגישים שחונקים אותם ובפרט הבנות, והדרך שלהם לפורקן קרובה מאד ב"מ, ולכן כאשר אנו מאפשרים להם לפי גדרי הדין וההלכה ממושמעים הם ויכולים לעצור בעד עצמם.

ויש להעיר, דמה שכתוב ביוסף הצדיק 'מסלסל בשערו, אין הכוונה בלורית של היום, שזהו איסור גמור של שחץ וגאון כמובא במשנה ברורה סי' כ"ז אות ט"ז. אלא הכוונה מייפה שערו, וכמו שמדויק בדברי המעם לועז' אינו נאה לבעלי נפש'.

ולהצליח בעניין זה, יש להקפיד על הילדים שיהיו מסודרים ונאים תמיד (למעט בשעת משחק פעיל) ולהראות להם הערכה על זאת לא מצד יופי אלא מצד בנים של מלך. ומאידך להראות תיעוב וריחוק למראה האנשים המתקשטים כמטרונות. אך דבר זה יצליח רק אם אדם אכן מאמין בזה בלב ובנפש, שאז גם ילדיו ירגישו זאת וכמאמר הקבלה, כמים הפנים לפנים כן לב האדם. ויה"ר שכולם יזכו לזה אכ"ר.

יתגדך משפע בריכה העליונה, ההורה היקר הצעוע והנחבא, אשר ידיו רב לו בסיוע ובעזרה, ואף מעשה אחרים להצליח התלמוד תורה, ה"ה **עוד אגב יצי'.** ימלא ה' כל משאלות לבו לטובה, ויראה במעשה ידיו ברכה והצלחה רבה, וכל זרעו יהיו מגדולי הדור הבא, יושבים במלכות ראשונה בגריאות איתנה ונהורא מעליא, אכ"ר.

פניני הלכה

המשך מהעמוד הקודם

ולכלה מקום קבוע כלל לשמוח שם בשבעת ימי המשתה, לא בבית אבי החתן כפי שהיה נהוג בדורות הקודמים, ואף לא בביתם הנפרד כנהוג היום, אלא מזמינים את שניהם בכל פעם להתארח בבית אחר, ואפילו בעיר אחרת ובריחוק מקום רב. כגון פעם בבית אבי הכלה ופעמים אחרות בבתי שאר קרוביהם ומכיריהם, וכן באיזה אולם, או בחדר אוכל של ישיבה וכדומה. ולכן נוהגים לומר שהשמחה במעונו ושבע ברכות, כי בכל מקום שהם באים, שם הוא מקום שמחתם. וכן הוא מנהג האשכנזים, וזאת מקצת מן הספרדים שאינם אומרים באופנים אלו שם רק ברכת אשר ברא. ולפי מנהגינו אומרים שבע ברכות גם כשלא נעשתה הסעודה (או השמחה) במיוחד לכבוד החתן, כגון שהזומן לברית מילה או פדיון הבן או חינוך בית, אבל זה בתנאי שהקראים שימחו אותו שם, דהיינו כגון שהוסיפו במיוחד שיר לכבודו, או איזה מאכל או משקה. ואף על פי שבסעודת ברית מילה אין אומרים בזימון שהשמחה במעונו, מפני צער התינוק, כאן הואיל ויש שמחת חתן, יש נוהגים לומר גם שהשמחה במעונו. ויעויין שם בעיני יצחק באורך כל המקורות להלכה זו.

פתרונות לפרשת 'וישלח'
אחודה חידה! הנער (בראשית לד. ג.)
ועוד, עם הניקוד נערה ללא הניקוד
נער.
הזוכה: אחאי עמר.
מי בתמונה: שבוע אחרון לפתרונה!

אחיה חיה!
שתי אותיות הכתובות
אך הן כביכול מחוקות
ועל"ז אין פוסלות
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

להצלחת
כל תורמי התלמוד תורה
יהיבטושב"נ

בדרכיהם אתהלך...

מה מוריד הגשם?

בזמן חתונת בנו של הרב יחיא קורח זצ"ל כמה"ר עמרם זצ"ל, היתה שנת בצורת וכו', במסיבת החתונה שלפני הנישואין, היו שם למעלה ממאה קרואים ורוב חכמי התורה, בראשם גאון הדור הרב חיים קורח זצ"ל, שהתרומם בפתע וקרא בקול רועד ומזועזע. "תנו דעתכם יא אסיאדי (רבותי), אנחנו מתפללים בכל יום עד שהוציאנו אתנו את התבה למערה (בית הקברות) והתבזינו די, והנה אנחנו נמצאים בחתונת בן מורינו רבי יחיא קורח, אפשר וזכותו תעמוד לנו, ויזכור אלו שהשתדלו בחתן היתום, אני אקום לרקוד עם החתן, ויפתחו בשיר אלדיים אשאלה יחיש משיחו וכו'".

רבי חיים רוקד עם החתן, ביראה והתרוממות, מריק את כוס דמעותיו, הקהל מבלי להעזי להוציא אנחה והגה, צירף דמעותיו לנחל הדמעות, עד שנסתיים השיר. והנה שמים נתקדרו בעבים, לא יצאו מהבית עד שגשמי ברכה ירדו מאוצרות שמים הכל ידעו כי ידו של המחבר היתה באמצע והיא שעוררה את רחמי שמים.

(מסילות בני תימן עמ' 152)

מללא טבא ודליא יאה
דער קמי
משחת וקחי הי"ו
לרצל הולדת פנט יצ"ו
יה"ר שיעכו להכניסו
פטריתו se אפרהט אפילו
ויכה לתורה ולמנוחות
ולחופה ולמצעים טובים

לרפואת הנפש והגוף לתמר
אפרת בת יחיא בשכחע"י

כסא דחדוּזתא

נשגרי קמי מורינו ורבינו
הרה"ג משה רצאבי שליט"א
ולמרון פוסק עדת תימן הגאון הגדול
רבי יצחק רצאבי שליט"א
לרגל נישואי הבן - הנכד
החתן המזהול איש על דגלו יתהלל
רי' יהודה יצ"ו
עם נוות ביתו
לבית שרעבי תחי'
ושמחת הצדיקים שמחה לעולם
הטיבה הי' לטובים לבוני העולם
תי"ח גדולים המרבים שלום בעולם
יהא בית זה לפאר ודוגמא בעולם
אמן כן יהי רצון מוכונן עולם
וזעלנו בגיליונות האחרונים מענייני חתונה
לכבוד השמחה

לילק נפגניס יארות

דרך ארץ באכילת סופגניות

לפרוס את הסופגניה לארבעה חלקים

מאמר מתוך ספר "נפלאות מתורתך" שעורנו בכת"י
למרון הגר"י רצאבי שליט"א

בזמנינו רבים נואלו להיות להם ימי החנוכה זמן מיוחד המיועד לאכילת הרבה סופגניות מתוקות העשויות מבצק מטוגן בשמן. אף כי עיקר כוונתם רצויה מפני שהנס נעשה בשמן המנורה, מכל מקום נהפך העניין אצלם למאכל של ולילה. כל שכן שנשתכחה מהם אימת ימי התשובה שעברו, ושעדיין חתימתם תלויה ועומדת אליבא דכמה רבונתא.

ויהי כראות האדם כי טובה הסופגניה למאכל, וכי תאוה היא לעיניים, גדולה ונפוחה כגודל ארבע ביצים, אבקת סוכר לבנה פזורה על גביה, ומרקחת אדומה העשויה מפירות מבושלים (פוידל בלשון אשכנז, הנקראת כיום ריבה) מבצבצת מתוכה, ויפתח פה גדול ועצום שיעור כניסתה לפה כאחת, ליצאת ידי חובתו מן המובחר. בעודה בכפו יבלענה, ולא נודע כי באו אל קרבנה, משחית נפשו הרוחנית הוא יעשנה. הלא זו היא דרך תרבות יון, לאכול כך בלא לפרסה לחתיכות קטנות פחות מכביצה, מצאצאי עשו שאמר הלעיטני נא מן "האדום" וגו' (בראשית כ"ה ל). ועליהם יש להמליץ, "דרך ארץ" פלישתים, והיכן החשמונאים שנצחו את המתיונים החדשים הללו בזמנינו.

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לעילוי נשמת
מרדכי בן דוד אוחנה
ז"ל תנעב"ה

לעילוי נשמת
מוהר"ר חיים בן שלמה עדני זצוק"ל
מרא דאתרא דאליכין, תנעב"ה

ויאמר לו לך נא ראה (בראשית לו. יד)

יש לשאול למה שלח יעקב לראות את שלום אחיו מאחר שכל אחד מהם משמש לאביו יומו בצרכי הבית מחוץ ע"כ. ושמה י"ל שמאחר שגדלה מהם וישאלהו.

ושמעתי תשובה לזה שאף על פי שכל אחד מהם משמש יומו מכל מקום לא היו אצל אביהם, אלא מתעסקים בצרכי הבית מחוץ ע"כ. ושמה י"ל שמאחר שגדלה שנאת השבטים על יוסף הלכו כולם בכונה מכוונת לרעות את הצאן של אביהם בשכם, מקום סכנה, כדי שמתוך כך ישלח אביהם את יוסף אליהם. ואז יעשו בו כרצונם. ויש ראייה ממה שכתוב ויראו אותו מרחוק. משמע שהיו מצפים מתי יבוא אליהם כדי להוציא כוונתם אל הפועל ויעקב הרגיש מזה וא"ל ליוסף לך נא ראה. ראה דוקא מרחוק ולא תקרב אליהם. והשיבני דבר.

(אור תורה' למהר"פ הכהן זצ"ל)

ותקרא לאנשי ביתה ותאמר להם ראו (בראשית לט. יד)

ורמת חלבונא דביעתא בדרגשא וקרת לאנשי ביתה ואמרת להון. חמון ש"ז דא דאטיל דין דאייתי רבונכון לנא גבר עבראה למגחך בנא עאל לותי למשכב עמי וקראת בקלא רמה. ונסיב עיטתא רבוני יוסף מן כומריא דבדקו דחלבנא הוא ולא קטל יתיה ע"כ ונסו אותו על ידי האור והיה נקדש ואז ידעו דחלבנא דביעתא שאלו היה זרע היה דוהה. (מים שאובים' למהר"ד הלוי זצ"ל)

סדר שמחת חתנים ביום שבת ותוכחת לשכנגד

מתוך ספר פרי צדיק עמ' ט"ל

למהר"ר צאלח זצ"ל זקינו של מהר"י זצ"ל

וקשה בעיני, במה שאני רואה בזמנינו זה, כשיש חתן בעיר, הם הולכים אצלו, ומתקבצים ואוכלים ושותים, ומתכוונים למלאת כריסם ותאוותם, ואינם מכוונים לעונג שבת, לכבוד ה' יתברך, ולא די להם זה, אלא שמדברים דברי חול ודברים בטלים, אשר הם חנית וחצים לגוף ולנפש, ומסירים מורא השכינה מהם, שאינם משגיחים, במה שאמרו חז"ל, כל בי עשרה שכינה שריא, ומחשבים בלבם, שהם גומלים חסד, לשמח את החתן, ואינם משימים על לבם, שדברי חול אסור לדבר בשבת, ואין נוהרים במה שאמרו בוזהר, על מי שמדבר שיחת חולין, שקראוהו מחלל שבת, על כן אני אומר, שאם לא יזהרו במה שאמרנו, שטוב להם שישבו בביתם, לפי שההפסד יותר ממה שמקבלים שכר, וכמו שנתבאר למעלה, וסדר שמחת חתנים כך הוא, (עיין לקמן חלק ליקוטים וחידושים אות ח' דף קצ"א, וחלק פסקי הלכה למהר"ן תכלאל עץ חיים אות ט"ז דף ש"ג).

כשילך לבית החתן, יכין למצות השם יתברך, לגמול חסד, לשמח את החתן, כמו שנצטוונו בתורה, והלכת בדרכיו, ודרשו רז"ל, מה הקב"ה משמח חתנים, אף אתה שמח חתנים וכו', וישב עם החתן בשמחה ביראה בענוה, ובפיוטים המורים עניני שבת ושבתיה, ושירות ותושבחות לשם יתברך, שיתחד במדותיו להשפיע עולמו, ויאכל וישתה ויתענג לשם ענג שבת לכבודו יתברך, ובוה יקבל שכר טוב מאתו יתברך.

מהליכות אבותינו

חתונה יהודית בתימן (ח"ב)

כפי שכתבם הרב יוסף יצחק הלוי זצ"ל

בחבורו קורות הזמן בתימן עמ' 74

אחרי השירה וביאת האורחים שהיו בדרך, עולים לחדרים המיועדים להארחה שם המנגנות ממושיכות לנגן. לאחר זמן מה מכניסים את הכלה לחדר האיוחד שכבר מקושט לכבוד הזוג החדש; החתן נכנס ומתישב ליד הכלה וסוגרים אותם בפנים. ונשארים הם שם יחד כחצי שעה. בחדר האיוחד מונחים כמה מגשים גדולים מלאי כל טוב. החתן מברך וטועם ומציע לכלה לטעום מהמטעמים גם כן. אחר כך האב או האם פותחים את הדלת ואנשים נכנסים לברך את הזוג במזל טוב עם הילדים וכולם מקבלים ממתקים מהחתן. ומחכים לסעודת מצווה המוגשת לאחר מכן בשעת הצהרים. אחרי סעודת הצהרים חוזרים הקהל לבתיהם ומתכוונים לקראת שבת. בליל שבת האנשים באים כל אחד עם צרכי סעודתו. הקרובים, הידידים והמכרים באים, ומקדשים ועורכים סעודת ליל שבת בשירות ומזמורים ושמחה והלילות מיוחדים לנושא השמחה. ומתפזרים לבתיהם אחרי הסעודה ובבוקר משכימים לבית הכנסת, וכל אחד מביא צרכי סעודתו. וכשגמרו תפילת שחרית הולכים לבית החתן ואוכלים סעודה שניה בשירים והלילות. ומביאים "טעם" שהוא הדרשה שאומר אחד הרבנים בדברי תורה ושבח בסוף הסעודה כדי לאפשר לאלה שאוכלים לאט לגמור את סעודתם.

וחזור הקהל לביתו למנוחת שבת וישנים כשעה וחצי או שעתיים לקיים מה שנאמר "שינה בשבת תענוג" ואחרי כן מתעוררים והולכים לבית הכנסת לתפילת מנחה. לומדים תורה בביהכ"נ וסועדים סעודה שלישית בבית החתן. הסעודה השלישית נמשכת עד מוצאי שבת; מתפללים ערבית ועורכים שמחה עם שירה וריקודים.

מתחילים שבעת ימי המשתה; סועדים סעודת צהרים חגיגת משך כל ימי המשתה. אחר כך מקיימים ארבע שבתות ביחד וכל שבת באים אורחים לסעודה שניה ובליל שבת רק הקרובים של החתן והכלה עורכים סעודת השבת ביחד. ובשבת בבוקר גם האורחים מביאים את הג'עלה והסעודה עם בקבוק י"ש וסועדים סעודה שניה והולכים לקיים מנוחת השבת. ואחר המנחה שמתפללים בביהכ"נ עורכים את הסעודה השלישית עד צאת השבת ומתפללים ערבית כמו בכל שבת באותן ארבעת השבתות, ולאחר מכן יוצאים בשמחה, שירה וריקודים.

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,

יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

חכמי תימן

הרב ישראל ביר יחיא גראמה זצ"ל נולד בטבת התר"ס בעיירה קאפלה בתימן. שימש כרב המקום. קיבל הסמכתו מבית הדין בצנעא. עלה לארץ בשנת תש"ט. חזר וקיבל הסמכה מהרב הראשי של צפת הרב שמחה קפלן זצ"ל ומהראשון לציון הרב הראשי לישראל הרב בן ציון חי עוויאל זצ"ל. שימש כרב מחנה העולים פרוד, ואח"כ שימש כרב המושב "גאולי תימן". לאחר חמש שנים התאחד עם משפחתו באשקלון, וכיהן שם כרב בית הכנסת "מרום ציון", הרביץ תורה בבית הכנסת והנהיג את הקהילה, ילדי בית הכנסת למדו אצלו את קריאת התורה והתרגום בכל יום לאחר שחזרו מביה"ס. היה בעל תפילה וחזן שקולו הרטיט לבבות, בפרט בימים הנוראיים.

נפטר י"א ניסן
ה'תשמ"ט

התודה...

הברכה...

לאנשה היקרה, אשר נתנה מרכישה לתלמוד תורה, לשמח עוללים תשי"ב, למען ילמדו ביתך שאת וביתך עוז

הגב' **ש' עשור** תחי'

יאריך ה' ימיה בשוב ושנותיה בנעימים, ויעליחה ואת כל בני משפחתה בתורה וביראה ובכל העניינים. וזכות זו תעמוד לחזרה בתשובה שלימה לבנה היקר **ישי בן שרה ויקי ויקטוריה** ותרווה ממנו נחת לעולם, ויגדל לתפארת לעם ישראל ולכל העולם, מתוך אשר ועושר ושמחה להי עולם, אכ"ר.

התלמיד היקר **שלמה ססה נ"י** מכיתה ה' בסיום משניות מסכת **ברכות** יהא רעוא שיזכה לסיים כל הששה סדרים

הערות, הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: Nahari@enativ.com

לזש"ק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזש"ק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה